

Nämä ohjeet ovat laadittu täydentämään Ratu 77-0104 Parkettityö-ohjeita, Rakennustietosäätiö RTS, ja SisäRYL Rakennustöiden yleisiä laatuvaatimuksia, talonrakennuksen sisätyöt. Rakennustieto Oy tai muita ao. liittyviä yleisiä rakennustapa ohjeita.

Huom! Viimekädessä vastuu parketin asentamisesta on asennuksen suorittaneella henkilöllä, yrityksellä tai sen edustajalla. Asennuksen suorittavalla henkilöllä tulee olla riittävä pätevyys tai koulutus lattia- ja parketitöiden suorittamiseen.

Muistakaa noudattaa huolellisuutta ja turvallisia työskentelytapoja aina käyttäessänne sähkötyökaluja asennuksen yhteydessä. Kaikki sähkölaitteet tulee olla CE-hyväksytyjä, ehjiä ja toimivia. Työskentely sähkölaitteen kanssa tulee tehdä tarkoituksen mukaisella tukevalla alustalla. Käyttäkää asianmukaisia työvaatteita ja turvavarusteita, ja poistakaa kaikki roikkuvat ja löysät esineet kuten korut. Turvallisuudesta huolehtiminen on jokaisen omalla vastuulla.

Yksi- tai kolmikerros puulattiat voidaan asentaa naulaamalla tai ruuvaamalla ne olemassa olevan puulattian juoksuihin/kantaviin rakenteisiin. Suurin mahdollinen laudan leveys on 180 mm, jos asennus tapahtuu naulaamalla tai ruuvaamalla. Yksi- tai kolmikerros puulattiat voidaan myös liimata puualustaan erillisen liimausohjeen mukaisesti ja yli 180 mm leveisiin parkettilattioihin suosittelemme pohjaan liimausta.

HUOM! Asennettaessa lastulevyyn tai OSB-levyn tyyppiisiin alustoihin suosittelemme naulauksen sijaan kiinnitystä ruuveilla.

Tarkistathan aina erikseen lattialämmityksen kanssa soveltuvat Havwoods-tuotteet.

VALMISTELUT / ALUSTAT

Alustan tulee olla riittävän vahva, liikkumaton, tasainen, suora, kuiva ja puhdas. Pehmeät pinnoitteet, kuten kokolattiamatot ja muut vastaavat tulee poistaa. Pienikin roska voi aiheuttaa rakennetta rasittavan epätasaisuuden. Alusmateriaalin tulee olla mahdollisimman joustamatonta ja suoraa esim. puulattia, vaneri, tms.

Hanki tarvittavat alusmateriaalit ennen asennusta (kosteussulku ja askeläänieriste) ja varmista myös, että kaikki tarvittavat työkalut ovat ehjiä ja turvallisia. Äänieriste ei saa olla liian paksu (<3,0 mm), eikä liian joustavasta materiaalista valmistettu. Kokoon puristuminen saa olla enintään 25% materiaalin paksuudesta 2,4 tn/m² kuormituksella (DIN53577).

Parketti asennetaan, kun kaikki muut rakennustyöt ovat suoritettu loppuun ja on varmistettu, että kaikki märät materiaalit, esim. lattiatasoiitteet ja maalit ovat kuivuneet riittävästi. Tilassa tulee vallita parketin asennukselle optimaaliset olosuhteet, jolloin suhteellisen ilmankosteuden tulee olla 45-65 % sekä asennuksen aikana, että sen jälkeen. Sisätilan lämpötilan tulisi pysyä +18 – 22 asteen välissä.

Aluslattian kosteus tarkistetaan siihen soveltuvalla asianmukaisella ja riittävän tarkalla kosteusmittarilla. Myyjä ei vastaa vahingoista, jos tuote asennetaan liian kostean alustan päälle tai lattian tasaisuustarkistuksia, sekä mahdollisia suoristuksia ei ole tehty.

ENNEN ASENNUSTA/SOPEUTUS

Sopeuta parkettia vähintään 72 tuntia siinä tilassa mihin parketti asennetaan. Parkettipakkauksia ei saa varastoida suorassa auringonvalossa, eikä lämpöpattereiden tai muiden lämmittimien välittömässä läheisyydessä. Parkettipakkauksia ei tule myöskään varastoida seinien vieressä lämpösäteilyn vuoksi. Parkettipakkaukset tulee asettaa tukevalle tasaisella alustalle, niin etteivät ne väännä eikä niiden paino jakaudu vain yhteen tai muutamaaan pisteeseen, joka voisi aiheuttaa mekaanista lämpenemistä tuotteessa. Huolehti, että ilma pääsee kiertämään pakkausten välissä. Sopeuttamista käytetään tasapainottamaan puu-/parkettilattiat ympäristöön, jossa sitä aiotaan käyttää. Avaa paketit vasta kun aloitat asennuksen ja silloinkin vain kyseisen päivän asennustarve kerrallaan.

Huom! Jotkin parkettivalmistajat suosittelevat lattian välitöntä asentamista, kun se on toimitettu ostajalle. Varmista aina tuotteen tiedot/asennustapa ostaessasi.

ENNEN ASENNUSTA/TUOTTEEN TARKISTUS

Tarkista parketti ennen asennusta riittävässä valossa virheiden varalta, tarkista myös väri ja rakenne. Oksat, luonnollinen syykuvio ja värivaihtelu eivät ole virheitä, vaan aidon puutuotteen ominaisuuksia. Suosittelemme, että tasaisen syykuvio- ja sävyjakauman varmistamiseksi asennettavat laudat valitaan useammasta eri paketista. Vioittuneet ja virheelliset laudat tulee jättää kokonaan käyttämättä, jos niitä ei voida käyttää sopivaan kohtaan esim. rivin aloitus- tai lopetuskappaleina. Jokainen lattiaan asennettu lauta katsotaan asentajan ja/tai omistajan hyväksymäksi. Myyjä ei hyväksy reklamaatioita asennuksen jälkeen.

ALUSKATE

Parketti tulee asentaa aina hyvälaatuiselle aluskatteelle. Kaikki aluskatteen saumat tulee varmistaa teip-paamalla kerrokset yhteen vettä läpäisemättömällä teipillä, saumat limitettynä noin 20 cm matkalta tai saumat teipattuna. Noudata aina aluskate valmistajan ohjeita asennuksessa.

LIIKUNTASAUMAT

Alle 25 neliön kokoisen lattian asennuksessa, muista varmistaa vähintään 12 mm liikkumasauma lattian reunoilla ja 15 mm liikkumasauma tätä suuremmissa alueissa. Tämä koskee sekä kelluvia, että liimattavia parkettilattioita.

Huom! älä koskaan asenna kiintokalusteita tai kantavia rakenteita (esim. portaat) parkettilattian päälle!

Oviaukkoihin ja kapeisiin alueisiin, jotka johtavat uusiin isompiin kokonaisuuksiin, tulee asentaa liikuntasau-
mat (10 -12 mm), jotka mahdollistavat tarvittavan parketin elämisen. Liikuntasau-
ma tulee jättää myös muiden
kiinteiden esteiden kuten portaiden, keittiö-saarekkeiden ja kalusteiden, tulisijojen, pylväinen ja kynnysten
ympäri sekä ovenkarmien alle. Karmit voidaan katkaista ja asentaa parketin päälle kelluviksi, jotta ne eivät
rajoita parketin normaalia kosteuselämistä. **Liikuntasau-
mat tulee jättää täysin tyhjiksi, niihin ei saa asentaa
esim. johtoja.**

**Huom! Huoneissa, joiden pituus on 10 metriä ja leveys 8 metriä tai enemmän, parketti tarvitsee ylimääräisen
liikkumasauman.**

LISTAT

Liikuntasau-
mat voidaan peittää tarkoituksenmukaisilla listoilla. Listat valitaan aina tarvittavan liikuntasau-
man leveyden mukaan, ei koskaan toisinpäin. Liimattavat taso-/eritasolistat saavat olla enintään 1,2 m pitkiä
ja ne voidaan kiinnittää VAIN toiseen lattiapintaa, molempiin lattiapintoihin kiinnitetyt listat estävät parketin
normaalin kosteuselämisen. T-listat kiinnitetään aina aluslattiaan, ei koskaan parkettiin. Myös kynnykset
kiinnitetään aina niin, etteivät ne estä parketin luonnollista kosteuselämistä. Myyjä ei vastaa virheistä, jotka
johtuvat väärästä asennustavasta.

Asennus puulattian päälle

Alustan tulee olla riittävän vahva, tasainen, kuiva ja suora. Alustan tasaisuuspoikkeama voi RYL:n mukaan
tavanomaisessa laatuluokassa olla enintään kolme (3) mm/2000 mm matkalla. Alusta on myös mitattava,
että se on rakeenteellisesti vakaa ja ettei se elä viittä (5) millä enempää vertikaalisesti.

Irtonaiset laudat tulee kiinnittää ruuveilla aluskoolaukseen. Ruuvien tulee olla sellaisia, etteivät ne pääse
itseksensä nousemaan ylöspäin. Alustan tulee myös olla vapaa puuta lahottavista sienistä ja/tai pieneliöistä.
Jos puulattia on alle 19 mm paksu, se tulee vahvistaa vähintään 6 mm paksulla vanerilla, joka asennetaan
ristiin alkuperäisen puulattian kanssa.

Lattian kantava rakenne tulee varmistaa, että se kestää sekä vahvistusvanerin, että uuden parkettilattian
painon. Tarvittaessa kantavaa rakennetta tulee vahvistaa ja juoksujen väliksi suositellaan 30 cm.

Huom! OBS-levy, vinyyli tai lastulevy eivät sovellu alustaksi.

Puisen alustan kosteusprosentti tulee olla vähemmän kuin 14%, eikä kostus saa vaihdella 2% enempää ylös
tai alas myöskään parketin asennuksen jälkeen. **Jos puisen alustan kosteusprosentti ylittää 14 %, asennusta
ei saa suorittaa.** Päälle asennettavat parkettilaudat tulee asentaa ristikkäiseen puulattian/vahvistukseksi
asennettujen vanerien kanssa.

Huom! Suosittelemme käytettäväksi bitumihuopaa tai vastaavaa kosteussulkuna lauta- tai levyrakenteisien alustojen ja parketin välissä ehkäisemään ja suojaamaan jäljelle jääneen kosteuden imeytymisen uuteen puulattiaan.

Aluslattian tulee olla vähintään 18 mm paksu ja sopivan tiivis pitämään 50 mm:n naulan, kun se on lyöty tai ammuttu 45°:kulmassa. Naulojen tulee olla vähintään 2 1/2-kertaisia lattioiden yhteenlaskettuun paksuuteen nähden, mutta kantavien rakenteiden/juoksujen tulee olla myös kestäviä. Ohjeena on, että 50 mm naula pureutuu vähintään 2 mm parketin alla olevaan puulattiaan/alustaan, naulattuna 45 asteen kulmassa.

ASENNUS

Nalaus tulee suorittaa 200–250 mm jaolla, kuitenkin korkeintaan 50 mm laudan päästä, laudan halkeamisen välttämiseksi.

Huom! Mekaaniset naulaimet voivat kiristää materiaalit liikaa toisiinsa, joten suosittelemme pneumaattisten naulainten käyttöä, jottei sivusuuntaista liikkakiristymistä tapahdu.

Asennus voidaan toteuttaa myös ruuvaamalla parketti ponteista 45 asteen kulmassa. Esiporaus on suositeltavaa. Käytä lattian kiinnitykseen soveltuvia puuruuveja. Kuitenkin suosittelemme, että ilman esiporausta ruuvien käyttöä tulee testata jossain huomaamattomassa kohdassa, koska ne voivat halkaista pontin/parketin.

Suositlemme parketin asennusta huoneen pisimmän seinän mukaisesti, koska puulattia elää laudan pituussuunnassa vähemmän kuin leveysuunnassa. Yleisesti parketti suositellaan asennettavaksi valon suuntaisesti. Mikäli aluslattia on vanha lautalattia, asennetaan parkettilaudat siihen nähden poikittain. Suosittelemme lattian asentamisen aloittamista päätyseinästä, ensisijaisesti oviseinältä.

Jos asennettava alue on suuri, suosittelemme asennuksen aloittamista keskeltä lattiaa niin, että puoliskot tehdään toistensa peilikuvina. Tämä ehkäisee parketin elämistä.

KELLUVAN LATTIAN ASENNUS

Mittaa huoneen kokonaisleveys ja jaa se laudan leveydellä, niin saat tarvitsemiesi lautojen määrän. Huomioi viimeisen lautarivin riittävä leveys. Muista liikuntasaumot kaikissa reunoissa.

Avaa 3–4 pakettia ja sekoita eri pakettien lautoja keskenään, jotta saat yhdenmukaisen tasaisesti vaihtelevan lattian, sillä jokainen lauta on yksilöllinen. Tarkista onko asennettavan huoneen seinät suoria. Jos ne eivät ole, voit joutua työstämään ensimmäistä/ensimmäisiä lautoja, että saat aloitukseen suoran linjan. (voit piirtää kevyesti lyijykynällä askeleristeeseen apuviivan).

Aloita asennustyö huoneen nurkasta ja asenna laudat vasemmalta oikealle. Aseta ensimmäisten lautojen naaraspontit seinää vasten ja liimaa ensimmäisen rivin laudat toisiinsa kiinni VAIN päätyponteista. Pursota riittävä määrä PVAC liimaa ja paina laudat yhteen. Pyyhi kostealla (ei märällä) välittömästi liitoksen välistä mahdollisesti puristunut liima pois.

Koiras- ja naaraspontit liitetään yhteen liimalla urista. Liima tulee lisätä uran yläosaan ja varmistaa, että se peittää koko koiraspontin. Tarkista liiman peittävyys avaamalla sauma satunnaisesti ja tarkista, että liima on levittäytynyt koko koiraspontin matkalle.

Jatka sitten toisen rivin asentamisella. Aloita uusi lautarivi aina edellisen rivin katkaisupätkällä, näin saumat eivät tule samoihin kohtiin ja pienennät asennushukkaa. Asenna laudat niin, että vierekkäisten lautojen liitoskohdat limittyvät toisistaan vähintään 50 cm. Käytä lyöntisuojava ja lyö laudat yhteen napakoin iskuin laudan urospontin puolelta. Lähde liikkeelle laudan vapaasta päädyestä ja liiku kohti laudan päätysaamaa, jottei päätysaumoihin muodostu rakoja. Varo vahingoittamasta parketin pintaa lyöntisuojava.

Kaikki sivu- ja päätyliitokset on painettava tiukasti yhteen. Kiristä rivin viimeinen lauta (päätyliitos) asennusraudan avulla ehti, kun liima on vielä elastista. Kun olet liimannut 3 lautariviä, käytä kiilaa seinän ja 1. rivin välissä liikuntasauman jättämiseksi. Anna ensimmäisten kolmen rivin kuivua noin 2 tunnin ajan, saadaksesi suora ja vakaa alku seuraaville riveille.

Asennat loput laudat samalla menetelmällä. Sahaa viimeinen lautarivi tarvittaessa vaadittavaan leveyteen, muista liikuntasauva seinän ja parketin välissä. Käytä kiristysrautaa kiristääksesi laudat paikalleen. Suosittelemme käyttämään painoja lattian päällä, jotta saumasta tarttuu kunnolla kaikista kohdista. Liimalla on taipumusta turvota ja työntää liimattavia osia toisistaan poispäin.

Anna liiman kuivua ao. liiman asennusohjeen mukaisesti tai vähintään 12 tuntia ennen kuin poistat kiilat. Poista kiilat kuitenkin viimeistään 24 h asennuksen jälkeen. Jalkalistat asennetaan viimeiseksi ja kiinnitys aina seinään, ei lattiaan. **Huom! Muista jättää oviaukkoihin liikuntasaumat.**

PUTKET

Putkien kohdalla lautaan pitää tehdä liikuntasauva, eli porata reikä joka on 20 mm halkaisijaltaan suurempi kuin putki. Merkitse lautaan ensin kohta josta putki menee läpi, poraa reikä/reiät ja sahaa pala irti. Kiinnitä palat takaisin kun varsinainen lauta on ensin asennettu.

KÄYTÄVÄT

Pitkissä ja kapeissa tiloissa laudan suunta ensisijaisesti pituussuuntaan. Jos asennus tehdään poikittais-suuntaisesti, liimataan koko lattia alustaan kiinni käytävän kohdalla.

Huom! Lattia liimauksessa ei saa käyttää ns. pisteliimausta. Jos liima ei levity tasaisesti tai jos liima levitetään huolimattomasti, niin, että liima pääsee valumaan alaspäin peittämättä pontin saamaa, muodostuu heikko liimausauma. Myyjä ei ole vastuussa huonosta tai huolimattomasta liimauksesta.

LÄMPÖTILA JA ILMAN KOSTEUS ASENNUKSEN AIKANA

On tärkeää pitää ilmankosteus ja lämpötila vakaana sekä asennuksen ajan, että 24 tuntia asennuksen jälkeen, erityisesti yön yli, koska päivä ja yölämpötilat voivat vaihdella huomattavasti, mikä voi vaikuttaa liiman toimintaan.

ILMAN KOSTEUS JA LÄMPÖTILA

Tarkkaile huoneen lämpötilaa ja ilmankosteutta. Huoneen lämpötilan tulisi pysyä 18–22 asteen välissä ja ilman suhteellisen kosteuden 45-65 %:ssa (RH), sekä asennuksen aikana että sen jälkeen. Huomattavan suuria lämpötilan vaihteluita tulee välttää jatkossakin, koska ne vaikuttavat negatiivisesti lattia vakauteen. Huoneen lämpötila ei saa koskaan laskea alle 15°C.

Jos huoneen lämmitysjärjestelmässä ilmenee vikaa, suosittelemme siirrettävien lämmittämien/pattereiden asentamista tilaan. Älkää kuitenkaan käytäkö kaasukäyttöisiä lämmittimiä, sillä ne sitovat enemmän kosteutta ilmaan. Infrapuna lämmittimet eivät juurikaan lämmitä huoneilmaa, mutta ne lämmittävät lähellä olevaa ihmistä/ihmisiä tai lämmittimen välittömässä läheisyydessä olevia esineitä.

Liian kuiva huoneilma voi aiheuttaa parketin kutistumista ja liian kostea taas parketin turpoamista. Tyypillisimmin liian kuivan huoneilman aiheuttaa liika lämmittäminen, uunit ja takat. Liian suuren ilman kosteuden tyypillisesti aiheuttaa taas puutteellinen ilman vaihto.

Suositlemme käyttämään asianmukaisia ja riittävän tarkkoja lämpö- ja kosteus mittareita, joiden avulla huoneen lämpötilaa ja kosteustasapainoa voi tarkkailla. Huoneen kosteutta voi helposti säädellä tuomalla huoneeseen esim. viherkasveja tai tuulettamalla huonetta. Myös erikseen säädettäviä huoneilman kostuttimia suositellaan käytettäväksi.

Yleisenä sääntönä huoneiden/huoneiston ilmanvaihdosta tulee huolehtia asianmukaisesti, jotta huoneeseen ei synny turhaa kosteutta. Puu- ja parkettilattiat reagoivat kutistumalla ja laajenemalla vuoden aikana vallitsevan ilman kosteuden mukaan, mikä on normaali ilmiö, eikä sillä ole tekemistä parketin valmistajan, myyjän tai asentajan kanssa.

Lämmitystä käytetään luonnollisesti talvikuukausin aikana enemmän, jolloin puu kuivuu ja parkettiin voi muodostua pieniä rakoja. Tämä on luonnollinen ilmiö, joka ei johdu asennuksesta tai jälleenmyyjästä.

Ilman kosteuteen tulee kiinnittää huomiota myös huoneissa, joita ei lämmitetä säännöllisesti sekä huoneissa, joissa lämmitys on käännetty kokonaan pois päältä. Satunnainen lämmittäminen tai huoneen kylmänä pitäminen voi johtaa kosteuden kerääntymisen rakenteisiin. Rakenteellinen kosteus voi johtaa parketin kosteuden nousuun ja kun huone seuraavan kerran lämmitetään kosteus voi aiheuttaa parketin ns. kuperoitumista.

Huom! Lattialämmityksen päälle asennetun lattian suojauksessa on huomioitava, ettei lattian pintalämpötila saa nousta yli +18 °C.

LATTIAN SUOJAAMINEN ASENNUKSEN JÄLKEEN

Jos lattian asennuksen jälkeen kyseisessä huoneessa tehdään vielä rakennus tms. töitä, tulee lattia ensin puhdistaa asennusroskista imuroimalla, jonka jälkeen se suojataan pahvilla (tai muulla kosteutta läpäisevällä materiaalilla). Aaltopahvia käytettäessä laitetaan sileä pinta parkettia vastaan. Raskaita kalusteita siirrettäessä pahvi ei aina riitä, vaan suojaamiseen tulee käyttää esim. sileää mattoa. Varmista ettei matto kuitenkaan laske väriä tai tahraa lattiaa. Huomioithan, että lattia ei saa olla peitettyä 7 päivää pitempään, tämä koskee myös pahvia.

Huom! Teippiä ei saa kiinnittää koskaan puulattiaan, pinnoite voi vaurioitua teippiä irroitettaessa.